

Cetatea Cavalerilor

Fondator: Col. r. Dr. Constantin MOȘINCAT
Editor: Asociația Națională a Cavalerilor de Clio
Editura Tipo MC, Oradea-2020

Cartea Mea e și a Ta! ISSN 2734-6889 -ISSN-L 2734 - 6889

„Astăzi, Peleșul arată ca o gospodărie din care a plecat câinele credincios”¹

Florin BĂLĂNESCU

Leonida Nițoiu s-a născut la 28 aprilie 1931, la Cabana *Sfânta Ana* din Sinaia. A fost căsătorit și are o fiică. A rememorat amintirile sale din vremea regalității într-un interviu realizat la 20 iulie 2013, la domiciliul său de la marginea orașului.

- Cum vă numiți?
- Nițoiu Leonida.
- Ca localnic, presupun că ați fost martor al unor evenimente din viața Casei Regale a României...
- Da, sigur.
- Pe cine dintre membrii Familiei Regale ați întâlnit?
- În primul rând, pe Regele Mihai; sora mea a copilărit cu dânsul și el venea la noi, la cabană, ca orice membru al familiei noastre.
- Cum se purta?

- Extraordinar! Nu făcea nicio deosebire între dânsul și ceilalți. Pe noi, ne-a ajutat foarte mult. Drumul acesta era pietruit și, din când în când, se făceau reparații; el repara compresoarele și muncea cot la cot cu lucrătorii. Iarna, ne făcea urmă ca-n palmă cu șenila și plugul, că, pe atunci, erau zăpezi de peste doi metri, nu ca acum. Așa aveam drum de puteam merge de la cabană la Școala Carmen Sylva din Sinaia, unde învăța și dânsul. Deci, copilăria noastră a fost comună și, de aceea, abdicarea sa a fost o lovitură; Rămăsesem fără părinți și eram distruși, căci comuniștii ne-au demolat cabana pentru că am protejat plecarea lui din țară.

- În ce ipostaze apărea?
- Conducea formidabil! La volan, era asul așilor; mergea la concursuri de motociclete și de bob, schia și patina; apoi, venea, de multe ori, cu avionul – pilota un aparat IAR 80. Era un sportiv complet.
- Când se întâlnea cu dumneavoastră, avea escortă?
- Niciodată; umbla neînsoțit. În '41, a venit singur la Cabana Babele cu tancheta și, pentru că era și un foarte pasionat turist, ne-a dăruit 300 de sticle de vin alb și 300 de vin roșu din Domeniul Coroanei, ca să le oferim din partea noastră turiștilor care ajungeau până acolo.
- Cum se îmbrăca?
- Normal. O bluză și un pantalon – nimic deosebit; nu venea niciodată în uniformă. Sosea în permanență cu mașina și, când ne vedea, se dădea jos, dădea mâna cu noi și ne vorbea ca între prieteni; l-am văzut, de multe ori, reparându-și singur motorul.
- Vă amintiți vreun incident legat de el?
- Am să vă spun o copilărie. Venea la noi, la [Cabana] Sfânta Ana, mereu cu mașina în viteză, iar noi, ca să vedem ce face, i-am pus odată pietre în cale și i-am blocat drumul. Când a văzut, a coborât,

¹ Articol apărut în *Luceafărul*, 25 mart. 2023

le-a dat la o parte și apoi a mers la părinții mei, zicându-le: „Vă rog să le spuneți copiilor că eu nu pot evita în viteză unele obstacole și s-ar putea să ricoșeze vreo piatră în ei.” Nu ne-a certat și nu ne-a făcut nimic rău – doar ne-a avertizat. Era un om tare bun.

– Dar la conflicte, ați asistat?

– Nu, niciodată!

– Pe alți membri ai Familiei Regale, i-ați întâlnit?

– Da, pe Principele Nicolae, care a venit de multe ori la Cabana și la Stânca Sfânta Ana; avea baston și armă și mergea la vânatoare împreună cu tatăl meu și cu alți vânători. Dintre ei, Emil Ghika a murit în drum spre cot; și acum, există acolo monumentul lui. Și Regina Maria, și Regele Carol al II-lea veneau; se plimbau pe Aleea Sfânta Ana, cum îi spunea pe atunci, până la [Vârful] Furnica.

– Ce impresie v-a făcut Regina Maria?

– Era o femeie foarte distinsă și liniștită, care răspundea mereu cu mâna, zâmbind și înclinând capul, când o salutam. Se plimba cu pași lenți până la Furnica – uneori însoțită, alteori nu – și apoi se întorcea la castel.

– Dar pe Prințesa Ileana, ați întâlnit-o?

– Da, dar mai rar, pentru că nu venea adesea; mergea mai mult pe la [Cabana] Sfânta Ana, unde era pădure multă.

– Ce alte personalități mai veneau pe aici?

– Au fost mulți; [Gheorghe] Mironescu [de două ori prim-ministru, în anii 1930 și 1930-1931] și nevasta lui, [Iuliu] Maniu [de trei ori prim-ministru, în anii 1928-1930, 1930 și 1932-1933], pe care l-am și servit la [Hotelul] Palace din Sinaia, unde mă băgaseră ai mei piccolo în '47, împreună cu fratele meu; aveam doi chelneri, dintre care unul era Vasile Potop, comunist, care a ajuns prim-secretar la Buzău, și, când venea Maniu la masă, ăsta mă înjura: „Du-te tu, în Dumnezeii mă-tii, cu capitaliștii tăi!” Peste ani, când m-au luat militar, m-au dus la Mangalia și, de acolo, la Poarta Albă, unde l-am văzut pe Maniu, deținut, făcând terasamente... Mai venea Max Auschnitt [mare industriaș român] – și pe el l-am servit acolo –, de la care am și acum o brichetă, pe care mi-a dat-o când a văzut cum mă chinuiam să-i aprind cu chibritul trabucul lui Maniu. Apoi, [Gheorghe] Tătărescu [de două ori prim-ministru, în anii 1934-1937 și 1939-1940] și fata lui [Maria Sanda Tătărescu-Negropones], care de-abia așteptau să-i servesc. Au mai fost George Enescu, invitat la castel, [Nicolae] Malaxa [mare industriaș român] și nevasta lui; ea venea de multe ori la [Castelul] Peleş, invitată de Regele Mihai.

– Regele Mihai a avut o relație cu fiica lui Malaxa [Irina]; i-ați văzut pe aici?

– Sigur, de aceea și era invitată mama ei; regele se plimba cu fata pe alei și mergeau la Stâna Regală, unde era cea mai frumoasă poiană.

– Vă amintiți de abdicarea și plecarea regelui?

– A fost foarte dureros, iar, pentru sinăieni, una dintre cele mai mari tristeți. Costică [Constantin] Ciocoiu, care era campion la schi și antrenorul regelui și al maiorului [Jacques] Vergotti [aghiotantul Reginei-mamă Elena], mi-a spus, după ce i-a dus motocicleta la plecare: „I-aș fi adus orice motocicletă, dar, pe asta, nu i-aș fi dus-o în viața mea.”

– E adevărat că a plecat cu un tren încărcat cu averi?

– Cum poate să spună cineva așa ceva?? Știți ce a luat? Un sac cu zarzavaturi, motocicleta, cinci mașini ale lui și niște bagaje de mână. Atât! Nici câinele nu l-a putut lua! Jacques, câinele lui, a rămas la noi până a venit și l-a luat un general englez de aviație care-l însoțea uneori în călătoriile cu jeepul și așa a ajuns la el. Comuniștii i-au controlat „la sânge” – și pe el, și pe însoțitorii lui. A plecat cum ai da un animal afară din curte.

– Cu ce sentimente au rămas sinăienii în urma lui?

– Pentru noi, alungarea lui a fost ca și cum ne-ar fi părăsit părinții. Când eram mici și ne întâlneam, oprea mașina și ne aducea pe fiecare acasă; iarna, ne agăța săniile de jeep și ne ducea până la poarta fiecăruia. Era copilul orașului.

– Dar la întoarcerea sa aici, după 60 ani?

– Am avut o bucurie atât de mare, de parcă ne-ar fi înviat părinții; am fi vrut să rămână pentru totdeauna la noi.

– Ce mai gândesc astăzi localnicii despre el?

-2023 -ANUL IULIU MANIU !

Cetatea Cavalerilor

NR. 4(32) APRILIE -2023

– Mulți îl vor înapoi, dar, pentru că unii au căpătat mentalități lipsite de credință, omenie și patriotism, sunt șanse mici ca țara să mai revină la ceea ce a fost odată.

– Descrieți, în câteva fraze, lumea și viața de atunci.

– Pe vremea aceea, era respect, liniște și rânduială. Și în toiul nopții, dacă ieșeau, nu-ți era frică de nimeni; și nu treceai pe stradă fără să saluți – se zicea „Noroc!”, nu „Bună ziua!”

– Și orașul s-a schimbat?

– Înainte, Sinaia era cu totul altfel – mai intimă și în armonie cu natura; acum, aproape nimic nu mai e la fel.

– Dar castelele au rămas cum erau?

– Nici ele nu mai sunt ce-au fost; astăzi, arată ca o gospodărie din care a plecat câinele credincios.

– Dacă ați putea lua viața de la capăt, în ce perioadă v-ați dori să trăiți?

– În vremea în care m-am născut, până când ne-au dărâmat comuniștii cabana și ne-au aruncat, fără părinți, pe drumuri. Până atunci, a fost raiul pe pământ; după aceea, a urmat distrugerea și ruina.

3

